

Péter Pátrovics

Uniwersytet im. Loránda Eötvösa (ELTE) w Budapeszcie
patrovics.peter@btk.elte.hu

Biblioteka Uniwersytecka w Budapeszcie – najstarszy księgozbiór na Węgrzech

Słowa kluczowe: Biblioteka Uniwersytetu ELTE, historia Biblioteki Uniwersytetu ELTE, cymelia biblioteczne, usługi Biblioteki Uniwersytetu ELTE

Abstrakt: W artykule z jednej strony dokonano przeglądu historii Biblioteki Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa (ELTE) w Budapeszcie, z drugiej zaś zaprezentowano jej księgozbiór oraz szeroką gamę dostępnych usług. Uniwersytet im. Loránda Eötvösa (ELTE), następca prawny dawnego kolegium jezuickiego założonego w 1635 r. w mieście Nagyszombat (obecnie Trnava na Słowacji) przez arcybiskupa Pétera Pázmánya z Ostrzyhomia, jest najstarszą nieprzerwanie działającą instytucją szkolnictwa wyższego na Węgrzech, a jego biblioteka – najstarszym księgozbiorem węgierskim, mogącym poszczycić się licznymi cymbeliami – cennymi starodrukami i dokumentami. Biblioteka Uniwersytecka jest ponadto instytucją o bogatej historii, która zdecydowanie spełnia wszystkie wymogi nowoczesnej księżnicy.

Keywords: ELTE University Library, history of ELTE University Library, special collections of ELTE University Library, services of ELTE University Library

Abstract: The article provides both a review of the history of the Loránd Eötvös University (ELTE) Library in Budapest and an overview of its collection and the wide range of services offered. Loránd Eötvös University, the legal successor of the former Jesuit college founded in 1635 in the city of Nagyszombat (now Trnava, Slovakia) by Archbishop Péter Pázmány of Esztergom, is the oldest continuously operating institution of higher education in Hungary. Its library is the oldest Hungarian collection, boasting numerous special collections – valuable incunabula and documents. Furthermore, the University Library is an institution with a rich history that fully meets all the requirements of a modern library.

Wstęp

Nie da się zaprzeczyć, że Budapeszt jest bogaty w polskie miejsca pamięci. Oprócz artystycznie wykonanych płaskorzeźb i pomników można tu znaleźć znakomite budynki, które z pewnością mogą wzbudzić zainteresowanie Polaków odwiedzających stolicę Węgier, wśród nich bibliotekarzy, profesjonalistów z branży książki i wykładowców uniwersyteckich. W niniejszym artykule omówiony zostanie przykład biblioteki Uniwersytetu im. Lo-

ránda Eötvösa (ELTE), znanej jako Biblioteka Uniwersytecka (węg. *Egyetemi Könyvtár*, łac. *Bibliotheca Universitatis*¹).

Na murze klasztoru, obok barokowego kościoła Franciszkanów w Peszcie, w jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc węgierskiej stolicy, znajduje się polsko-węgierska tablica pamiątkowa poświęcona pamięci Józsefa Antalla seniora², który w czasie drugiej wojny światowej ratował tysiące Polaków (fot. 1). Zaledwie kilka kroków dalej stoi imponujący barokowy kościół zwany uniwersyteckim, który obecnie funkcjonuje jako kościół Seminarium Duchowego pobliskiego Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Katolickiego im. Pétera Pázmánya. Na jego głównym ołtarzu wisi obraz Matki Boskiej Częstochowskiej (fot. 2), co świadczy o tym, że poprzednik tego kościoła należał do paulinów, którzy mieli w tym miejscu swój klasztor jeszcze przed okupacją turecką. Główny budynek Biblioteki Uniwersyteckiej (fot. 3, 4, 5, 6, 7) znajduje się w połowie drogi między tymi dwoma znanymi miejscami, pod numerem 6, na placu Franciszkanów (Ferenciek tere 6).

Fotografia 1. Tablica pamiątkowa Józsefa Antalla seniora na murze klasztoru franciszkanów

Źródło: archiwum autora.

¹ Pełna, oficjalna łacińska nazwa Biblioteki Uniwersyteckiej to *Bibliotheca Universitatis Scientiarum Hungaricae*.

² József Antall (1896-1974) był ojcem pierwszego swobodnie wybranego premiera Węgier po upadku komunizmu.

Fotografia 2. Kopia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej na głównym ołtarzu Kościoła Uniwersyteckiego

Źródło: archiwum autora

Fotografia 3. Gmach Biblioteki Uniwersyteckiej ze strony placu Franciszkanów

Źródło: archiwum autora.

Biblioteka ta jest jedną z większych bibliotek w Budapeszcie oraz najważniejszą instytucją sieci bibliotecznej Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa (ELTE), do której organizacyjnie należą wszystkie biblioteki wydziałów i katedr uniwersytetu. Budynek Biblioteki

Uniwersyteckiej jest o tyle interesujący, że był pierwszym budynkiem na Węgrzech zaprojektowanym specjalnie na potrzeby biblioteki. Przed utworzeniem Biblioteki Narodowej im. Széchenyiego w Budzie Biblioteka Uniwersytecka pełniła zasadniczo funkcję biblioteki narodowej. Sam budynek wzniesiono w stylu neorenesansowym w latach 1873-1878 według planów Antala Szkalnitzky'ego³ i Henryka Kocha juniora. Udekorowali go wybitni artyści tamtej epoki, m.in. Mór Than i Károly Lotz. Freski tego ostatniego artysty zdobią ściany czytelní.

Historia biblioteki

Biblioteka Uniwersytecka posiada najstarszy księgozbiór na Węgrzech, starszy od samego uniwersytetu, do którego obecnie należy. Geneza jej powstania sięga czasów arcybiskupstwa ostrzyhomskiego Miklósa Oláha⁴. Wówczas to w 1561 r. jezuici założyli podwaliny pod księgozbiór, zakładając kolegium w mieście Nagyszombat na Górnych Węgrzech (obecnie Trnava na Słowacji), w jego ramach rozpoczynając budowę biblioteki. Potem jezuici musieli kilkakrotnie przenosić się w nowe miejsca. Przez pewien czas działali w osadach Znióvárálja (obecnie Kláštor pod Znievom, Słowacja), a następnie w Vágsellye (obecnie Sała na Słowacji), a dopiero w 1615 r. wznowili działalność w Nagyszombat. W 1632 r. zbiory biblioteki liczyły 1489 pozycje, jednak zakon jezuitów stale dbał o ich powiększanie: mniisi przywozili z całej Europy najnowsze książki publikowane na prowadzonych przez nich uniwersytetach. Dzięki temu kolekcja – mimo że Nagyszombat znajdował się na ustroniu – stawała się coraz większa i lepszej jakości. W roku 1773, kiedy zakon jezuitów został rozwiązany, biblioteka liczyła już 11 500 woluminów.

Uniwersytet w Nagyszombat założony przez Pétera Pázmánya⁵ – poprzednika prawnego dzisiejszego Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa (ELTE) – przeszedł pod władzę państwa w 1777 r. i przeniósł się najpierw do Budy, a następnie, w 1784 r. do Pesztu. W związku z tym księgozbiór przeniesiono najpierw do Zamku Królewskiego w Budzie, a następnie do Pesztu. Właśnie w tym okresie, w 1780 r. biblioteka jako pierwsza na Węgrzech uzyskała prawo do egzemplarza obowiązkowego, co znacznie pomogło w powiększeniu księgozbioru (choć drukarnie węgierskie jeszcze przez długi czas nie wywiązywały się należycie z tego obowiązku).

³ O Antalu Szkalnitzkym (lub Szkalniczkym) (1836-1878) mającym nazwisko polskiego pochodzenia warto wiedzieć, że był członkiem Węgierskiej Akademii Nauk i architektem formującym wizerunek Budapesztu w okresie austro-węgierskiego kompromisu i zjednoczenia dwóch części Budapesztu, Pesztu i Budy [2, s. 284; 7, s. 65-67; 9].

⁴ Miklós Oláh (Nicolaus Olahus) jest autorem dzieła pt. *Athila*, które wkrótce po jego powstaniu stało się prawdziwym środkowoeuropejskim bestsellerem, a którego znane są także tłumaczenia na język polski i białoruski [13].

⁵ Péter Pázmány (1570-1637) to arcybiskup Ostrzyhomia, kardynał, czołowa postać odnowy katolicyzmu na Węgrzech, jezuita i pisarz kościelny. Część swoich studiów odbył w Krakowie – w 1588 r. był nowicjuszem krakowskiego kolegium jezuickiego. Katolicki Uniwersytet w Budapeszcie nosi jego imię.

Fotografia 4. Fasada Biblioteki Uniwersyteckiej

Źródło: archiwum autora

Mimo częstych przeprowadzek i innych problemów, na początku XIX w. biblioteka stała się w zasadzie biblioteką narodową i była uważana za jedyny publiczny księgozbiór w kraju. Wśród dyrektorów biblioteki w tym okresie należy wymienić Györgya Praya, Györgya Fejéra oraz Ferenc Toldy'ego. Działalność tego ostatniego utorowała drogę do zbudowania nowoczesnej placówki w dzisiejszym tego słowa znaczeniu. Budynek w stylu neorenesansowym, który do dziś stoi w centrum Pesztu, został przekazany Bibliotece Uniwersyteckiej w 1876 r. Jej księgozbiór liczył wówczas około 200 tys. woluminów. Wydania te umieszczono w nowym gmachu, zgodnie z ówczesnymi przepisami bibliotecznymi.

Okres naznaczony nazwiskiem Sándora Szilágyiego to czas znacznego rozkwitu biblioteki. W tym czasie spektakularnie wzrosła nie tylko liczba książek, ale i czytelników, gdyż systematycznie powiększała się liczba studentów budapeszteńskich uniwersytetów. Rozwój instytucji zatrzymał się dopiero po I wojnie światowej, częściowo dlatego że ówczesne kierownictwo uniwersytetu po długich przygotowaniach ostatecznie nie zgodziło się na włączenie biblioteki do Narodowego Zbioru Węgierskiego, założonego przez ówczesnego ministra kultury Kunona Klebelsberga. Jednak zwrot polityczny, jaki nastąpił w 1948 r., spowodował przejściowy rozwój, gdyż ze zbiorów bibliotek licznych rozwiązanych wówczas zakonów i instytucji kościelnych otrzymała materiały również Biblioteka Uniwersytecka [13].

W latach pięćdziesiątych XX w. unowocześniono opracowanie księgozbioru, a następnie rozpoczęto prace nad nowym systemem katalogowym [8]. Po tym względnym rozwoju nastąpił jednak upadek (w latach siedemdziesiątych XX w.), kiedy to w czasie budowy trzeciej linii metra węgierskiej stolicy budynek biblioteki uległ poważnym zniszczeniom, a trwające dziesięciolecia prace remontowe na długi czas uniemożliwiły właściwe korzystanie z niej. Innym problemem było to, że ograniczono również finansowanie zamówień, co

znacznie zawężyło możliwości rozbudowy księgozbioru. Z tych powodów Biblioteka Uniwersytecka w okresie zmiany ustroju pozostawała pod wieloma względami w tyle za innymi bibliotekami węgierskimi. Zaległości te zaczęła nadrabiać dopiero w połowie lat dziewięćdziesiątych XX w. W 1995 r. do biblioteki zakupiono tzw. skomputeryzowany zintegrowany system biblioteczny, którego moduły były stopniowo implementowane. Zasób biblioteki na koniec roku 2002 wynosił około 1,5 mln pozycji [12, s. 147-198; 3].

Fotografia 5. Ozdobny hol Biblioteki Uniwersyteckiej

Źródło: <https://konyvtar.elte.hu/>.

Fotografia 6. Czytelnia Biblioteki Uniwersyteckiej

Źródło: <https://konyvtar.elte.hu/>.

Fotografia 7. Fasada Biblioteki Uniwersyteckiej

Źródło: <https://konyvtar.elte.hu/>.

Dzisiejszy księgozbiór biblioteki

Zabytkowe zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej stanowią obecnie część węgierskiego narodowego dziedzictwa kulturowego. Zbiory biblioteki powiększają się nieprzerwanie od ponad 400 lat, a wielkość księgozbioru przekracza dziś 2 mln tomów. Do roku 1949 miał on charakter całkowicie encyklopedyczny. Bibliotekę Uniwersytecką można uznać za bibliotekę specjalistyczną z zakresu historii i religioznawstwa (teologii), filozofii oraz historii nowożytnej. Posiada ona zbiór czasopism liczący około 220 tys. woluminów, prawie 200 kodeksów, 300 średniowiecznych dokumentów, 1200 starodruków i 77 tys. dokumentów z okresu od XVI do XVIII w. [12, s. 210-305].

Znajdujący się w bibliotece Oddział Rękopisów posiada jeden z najstarszych zasobów źródeł historycznych, kulturowych i literackich na Węgrzech. Zbiór ten składa się z różnych (małych i dużych) kolekcji, których bardzo ważną część stanowi dziedzictwo Sándora Szilágyiego. W 1899 r. do zbiorów biblioteki dołączyły rękopisy zawierające przekład pism Arystofanesa dokonany przez wielkiego węgierskiego poetę i tłumacza literatury pięknej, Jánosa Aranya (1817-1882), udostępnione bibliotece przez wdowę po poecie. Z kolei spuścizna zawierająca rękopisy węgierskiego prawnika, profesora uniwersyteckiego i ministra Tivadara Paulera (1816-1886) dostarcza wiele ważnych informacji na temat byłych węgierskich zgromadzeń narodowych i komitetowych. Liczba kodeksów pierwotnie przechowywanych w oddziale rękopisów wynosiła ogółem 168. Większość z nich została napisana po łacinie, ale są też kodeksy w języku arabskim, tureckim, koptyjskim, perskim, słowiańskim, niemieckim, greckim i włoskim, a także niektóre w języku węgierskim. 35 z tych kodeksów (fot. 8) – rzekomo pochodzących z biblioteki węgierskiego króla Macieja Korwina, turecki sułtan Abdul Hamid II podarował studentom budapeszteńskiego uniwersytetu. Reszta

pochodzi ze zbiorów rozwiązanych zakonów katolickich lub trafiła w posiadanie biblioteki jako prezent. Chociaż spośród prezentów z Turcji jedynie 12 pozycji okazało się autentycznymi książkami z biblioteki węgierskiego króla Macieja Korwina, wśród pozostałych 23 znajdują się także inne bardzo cenne okazy. Przykładami są: *Chirurgia* Albucasisa Alsaragusa w łacińskim przekładzie Gerardusa Cremoniensisa dokonany około 1280 r. oraz wersja *La Divina Commedia* Dantego wykonana około 1345 r., ozdobiona prawie setką miniatur. Oprócz kodeksów w oddziale przechowywanych jest około 300 fragmentów ksiąg w języku łacińskim. Jednym z nich jest fragment kodeksu *Beda Venerabilis (Vita rhythmica Cuthberti)* powstały na przełomie VIII-IX w., który należy nie tylko do najwcześniejszych rękopisów oddziału, ale i całej biblioteki.

Fotografia 8. Pierwsza strona jednej z książek z biblioteki króla Macieja Korwina

Źródło: <https://konyvtar.elte.hu/>.

Oprócz kodeksów Oddział Rękopisów posiada także trzy dodatkowe zbiory podstawowe, są to: *Diplomata autographa*, *Litterae et epistolae* oraz zbiór rękopisów sklasyfikowanych według specjalnych kryteriów. Skład tej ostatniej kolekcji jest dosyć zróżnicowany – są w niej m.in. oryginalne dokumenty sprzed przegranej bitwy pod Mohaczem⁶, na który to temat w 2008 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej odbyła się sesja naukowa pt. *A Mohács előtti Magyarországi humanizmus emlékei ELTE, Egyetemi Könyvtár*. Zachowany w bibliote-

⁶ Bitwa pod Mohaczem (1526 r.) nazywana w węgierskiej świadomości historycznej klęską narodową jest tragicznym punktem zwrotnym – oznacza koniec historii średniowiecznego królestwa węgierskiego i początek epoki okupacji tureckiej. Ponieważ zginął wówczas król Węgier, Ludwik II (Jagiello) i wraz z nim znaczna część przywódców węgierskiego państwa, rozpoczęło się kształtowanie nowego porządku władzy. XVI w., który był wspaniałym okresem dla Polaków, dla Węgrów był wręcz tragiczny.

ce zbiór źródeł rękopiśmiennych jezuickich historyków Gábora Hevenesiego (1656-1775), Istvána Kaprinaiego (1714-1786) oraz Györgya Praya (1723-1801) zawiera także oryginalne dokumenty i kopie.

Wszystkie trzy zbiory pochodzą z przełomu XVIII-XIX w. i w różny sposób trafiły w posiadanie biblioteki. Hevenesi kompletował dokumenty na zlecenie arcybiskupa Lipóta Kollonicha, a materiał zebrany przez niego został przesłany z Nagyszombatu do Izby Węgierskiej w Preszburku (obecnie Bratysława na Słowacji) w 1786 r. Zbiory Kaprinaiego stały się mieniem publicznym dopiero po jego śmierci, zaś później zostały podstawą kolekcji *Litterae et epistolae originales*. György Pray natomiast przekazał swój księgozbiór bibliotece w 1784 r. w zamian za roczną pensję przyznaną mu z łaski [1].

Cenna jest także kolekcja kart cechowych (*Litterae Coehales*), będąca ważnym źródłem do badań historii gospodarczej. Jednak tylko część materiałów zebranych przed 1848 r. znalazła się w Bibliotece Uniwersyteckiej, pozostała część trafiła do archiwum Muzeum Narodowego. Zostały one później przeniesione do Węgierskiego Archiwum Narodowego, gdzie je spalono w 1945 r. podczas sowieckiego oblężenia Budapesztu. Tym samym zbiór zachowany dziś w Bibliotece Uniwersyteckiej jest największym na Węgrzech zbiorem historycznych kart cechowych, liczącym około 850 pozycji.

Kolejną specjalnością biblioteki jest dział tzw. *incunabula*, w którym znajduje się ponad 1040 pozycji, co stanowi trzecią co do wielkości kolekcję starodruków na Węgrzech. 26 dzieł powstało przed założeniem uniwersytetu. Niezwykle cenny jest bogato ilustrowany egzemplarz *Decretalis*a papieża Grzegorza IX wydany w Wenecji w 1479 r. Ten starodruk, będący jednym z nielicznych oryginalnych przedstawicieli renesansowej kultury książki, był niegdyś własnością arcybiskupa Pétera Váradiego z Kalocsy. Kolejnym cymelium jest biografia św. Hieronima autorstwa Laudiviusa, będąca jedynym zachowanym egzemplarzem w całych Węgrzech. Pozycja datowana jest na XV w., a dokładniej na lata 1475-1479. Powstała ona w drugiej starożytnej drukarni na Węgrzech, której lokalizacja dotychczas nie została dokładnie ustalona.

Rzadkie zbiory tzw. Starej Biblioteki Węgierskiej (Régi Magyar Könyvtár – RMK) obejmują trzy serie o łącznej długości około 63 metrów. Stara Biblioteka Węgierska I (RMK I) zawiera około 500 jednostek bibliograficznych, a Stara Biblioteka Węgierska II (RMK II) i Stara Biblioteka Węgierska III (RMK III) zawierają łącznie 1400 jednostek bibliograficznych.

Specjalnym zbiorem biblioteki jest tzw. *Rariora Hungarica*, który powstał po 1945 r. Umieszczono tu rzadkie lub szczególnie cenne druki węgierskie wydane po 1711 r., głównie pierwodruki i egzemplarze unikatowe. Zbiory rycin, map i krajobrazów biblioteki można datować na początek XX w. Obejmują one łącznie około 15 tys. pozycji bibliograficznych. Oprócz rycin jednostronicowych początkowo miały tu być umieszczane wyłącznie książki z kosztownymi rycinami i książki bogato ilustrowane, później trafiały tu jednak także książki, które miały podlegać zwiększonej ochronie ze względu na ich rzadkość, wartość lub szczególną treść. 15-20% zbioru stanowią grafiki o tematyce niemieckiej. Zbiór tzw. drobnych druków obejmuje m.in. pochwały, nekrologi i serię tzw. *miscellanea* składającą się z 35 tys. pozycji bibliograficznych. Seria ta jest szczególnie bogata w kazania katolickie z XVIII w., częściowo drukowane na Węgrzech, a częściowo za granicą.

Z kolei w Oddziale Starych Druków znajdują się książki wydane za granicą w latach 1590-1800, opublikowane w językach obcych i przez autorów zagranicznych. Warto nadmienić, że od 1990 r. Biblioteka Uniwersytecka uczestniczy w ogólnokrajowym programie „antiqua”, który powstał w celu kategoryzacji starodruków. W 2000 r. w bibliotece utworzono wspomniany Oddział Starych Druków, aby pracujący w niej bibliotekarze mogli bez przeszkód dokonywać selekcji oraz tradycyjnej i komputerowej eksploracji księgozbioru. Zakończono już prace komputerowe. Księgozbiór liczy obecnie ponad 9,3 tys. pozycji bibliograficznych w około 7 tys. woluminach. Najcenniejszym zasobem oddziału jest licząca 300 tomów *Antiquissima* [10; 12, s. 212-300; 11; 7].

Usługi biblioteki

Oprócz świadczenia podstawowych usług bibliotecznych, jednym z zadań biblioteki jest prezentacja znajdujących się w jej zasobach zbiorów – będących częścią narodowego dziedzictwa kulturowego – i przybliżanie ich szerszemu gronu czytelników. W tym celu Biblioteka Uniwersytecka organizuje stałe i czasowe wystawy, a także konferencje naukowe pokazujące wyniki opracowania tego wartościowego księgozbioru. W ramach swoich usług podstawowych biblioteka świadczy nie tylko usługi czytelniane, ale jako wyznaczona biblioteka usługowa Krajowego Systemu Dostarczania Dokumentów zapewnia również możliwość wypożyczania własnych zbiorów innym bibliotekom węgierskim. Do dodatkowych usług biblioteki należą m.in. wypożyczenia dokumentów, wypożyczenia międzybiblioteczne krajowe i zagraniczne, możliwość korzystania z chronionych zasobów specjalnych oraz kopiowanie dokumentów w formacie cyfrowym. Biblioteka Uniwersytecka prowadzi również badania literackie. Ponadto można zwiedzić budynek główny oraz prezentowane aktualnie wystawy (zwykle w kilku językach, np. węgierskim, niemieckim, angielskim, włoskim, francuskim, hiszpańskim, rosyjskim czy polskim) [3; 6].

Biblioteka Uniwersytecka oferuje także serwis informacyjny tzw. Krajowej Informacji Internetowej, organizuje kursy korzystania z usług bibliotecznych oraz kształcenie zaoczne dla swoich zarejestrowanych i internetowych użytkowników [1; 5; 11]. W 2018 r. ponad 450-letnia Biblioteka Uniwersytecka otrzymała Nagrodę Dziedzictwa Węgierskiego⁷.

Bibliografia

1. *11 budapesti egyetemi könyvtár gyűjteménye* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <https://diplomatsze-rzek.hu>. Stan z dnia 02.02.2025.
2. BEDE Béla. *Budapest építészete – 200 kiemelt épülettel*. Budapest: Corvina Kiadó, 2020. ISBN 978-9631366402.
3. *ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <https://konyvtar.elte.hu>. Stan z dnia 02.02.2025.

⁷ Z okazji 450-lecia istnienia Biblioteki Uniwersyteckiej w dniu 10 listopada 2011 r. w holu biblioteki odbyła się uroczystość jubileuszowa, podczas której przemówienie wygłosił Péter Kiszl.

4. *ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <https://www.muzeum.hu>. Stan z dnia 02.02.2025.
5. *ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <https://welovebudapest.com>. Stan z dnia 02.02.2025.
6. *ELTEEK* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu: <http://twitter.com/elteek>. Stan z dnia 02.02.2025.
7. FÁBIÁN Gáspár. *Magyar építészakadémikusok és Szkalniczky Antal*. Budapest: Stádium Ny., 1936.
8. MÁTRAJ László, TÓTH András, VÉRTESY Miklós. (ed.). *Annales Bibliothecae Universitatis de Rolando Eötvös nominatae. I. Tankönyvkiadó. Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei*. Budapest. 1962.
9. SISA József. *Szkalnitzky Antal. Egy építész a kiegyezés kori Magyarországon*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1994. ISBN 978-963-3493-76-2.
10. SZÖGI László (ed.). *Annales Bibliothecae Universitatis de Rolando Eötvös nominatae. VII-VIII. Egyetemi Könyvtár. Az Egyetemi Könyvtár évkönyvei*. Budapest. 1997.
11. SZÖGI László (ed.). *Annales Bibliothecae Universitatis de Rolando Eötvös nominatae. XIV-XV. Egyetemi Könyvtár. Az Egyetemi könyvtár évkönyvei*. Budapest. 2011.
12. SZÖGI László (ed.). *Az Egyetemi Könyvtár története és gyűjteményei*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó, 2008. ISBN 978-9634639831.
13. ZOLTÁN András. *Oláh Miklós Athila* című munkájának XVI. századi lengyel és fehérorosz fordításáról [Praca doktorska]. Budapest: Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék, Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar, ELTE Ukrán Filológiai Tanszék, Nyíregyháza, 2004. ISBN 963-9385-751.